

שתי וערב סיפור לחודש שבט

מאת לילי לב וייסברגר, משתתפת ב'יצרות ניגון'

הגשם הדופק בחלון, חורף אמתי. בין נמנום ליקיצה, גלי החום הבוקעים מן האח. עצמתי את עיני לרגע, ומתחת לעפעפעי עולה דמותה של אמי, ידיה עסוקות במלאכה. ידיה המיומנות טובלות בקפלי של אריג רך כמו בצק. היא מכינה לי שמלה. היא תמיד מנצחת, מניחה, מסמנת, מחברת ותופרת. עם סיכות בין השיניים וגירים מרובעים בידיים וסרט מידה על המותניים או מושלך על כתף זקופה. היא מארגנת ובוראת עולם שלם. כך הרי גם בראה אותי, ליקטה את שמי. את השם שלי היא המציאה, גזרה, חתכה והדביקה. לי ועוד לי. לילי. אחד בשבילה ואחד לאמה, לולו.

אין גבול לציפייה ולערגה שלי לשמלה חדשה. רק אמא יודעת לשנות כך שייצא כל כך מתאים, קשור, מחובר ומדויק. כשאמרתי לה שאני לא אוהבת אותה, את השם הזה שלי שהמציאה, בחרה וגזרה וכשרציתי שם כמו לבנות האשכנזיות, הניעה את ידה בביטול והייתה נחרצת, "הם לא מבינים, את תראי שפעם זה יהיה עוד מונח עלייך נפלא". 'מונח', אני תוהה, האם מקשמיר מוצאי או מן המשי נמשיתי? והקורדרוי והגברדין, שמרחוק באו, האם גם הם בי התערבבו? והכותנה והפשתן נארגו שתי וערב בתוכי, בבשרי? יש בדים ויש בדים. יש שמיד מונחים, יש המחליקים ובורחים מהקו, בורחים מגזרתי. ואז ידיה המיומנות והיפות של אמי מחזירות אותם למקומם. אמא, למה נפרם אריג חיי? עיני מלאו דמעות.

אני נזכרת בשורות העיניים שהייתה מעלה ומורידה על המסרגה בזריזות מופלאה. ואיך רקמה את שמי על תיק האוכל מבד כותנה, שידית הגומי המושחלת בו משווה לו מראה של משולש. ואיך רקמה את שמי על עטיפת ספר התורה בתחילת כיתה ב'. בראשית, בראשית של שנה חדשה, ועל הבגדים במכבסה של הקיבוץ ובמחנות העבודה. וגם על שמלת החתונה עליה הצבעתי באלנבי בחלון הראווה. היא הסתכלה, הביטה שוב, התבוננה עוד, שרטטה על דף לבן פשוט והניחה את הציוור בין דפי ספר התהילים שלה, שהיה תמיד בתיקה.

בראש השנה סידרתי, צבעתי, וחידשתי את ביתי. מצאתי את השמלה ואמרתי לאמא:

- "יש לפרום את השמלה".

- "אולי נשנה אותה לבתך", הציעה.

- "אמא, אבל היא לא תתחתן וגם לא תלך לבית הכנסת".

- "נכון", אמרה, "היום כבר לא מתחתנים, אז אולי נעשה ממנה כריות ונוסיף קורדרוי וקטיפה מהשמלה שהביאה פלורנס מאמריקה?"

- "אמא, כריות זה רעיון טוב".

- "אבל אין לך זמן לנוח עליהן".

- "זה לא לי אלא בשבילה, לחדר שלה, אולי..."

- "לה אין זמן לבוא לבקר..."

- "אמא, בראש השנה נלבש כולנו לבן כמו השקדייה ורקמה עדינה עדינה צרובה בתוכנו, כמו תווים למנגינה..."

מנגינה מגינה, משככת. והיא מתפללת ושפתיה נעות לי ולי, לה ולה...